

PROUČAVANJA ENGLESKOG JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI – PROŽIMANJA I INTEGRACIJE

(POVODOM 75 GODINA KATEDRE
ZA ANGLISTIKU U BEOGRADU)

Katedra za anglistiku Filološkog fakulteta u Beogradu 2004. godine obeležila je 75 godina svog postojanja i povodom ovog jubileja upriličila događaj koji će svi njegovi učesnici dugo pamtiti. Međunarodna konferencija pod nazivom *English Language and Literature Studies – Interfaces and Integrations* održana je 10-12. decembra 2004. godine u prostorijama Filološkog fakulteta (organizatori su svoje mezimče prozvali ELLSII75). Tokom tri prohladna decembarska dana, drugi sprat „nove“ zgrade Filološkog fakulteta zračio je nekom iskonskom energijom koju ni svakodnevni obitavaoci ovog prostora nikada ranije nisu osetili (jedan od njih koji ispisuje ove redove u potpunosti se slaže sa prethodnom konstatacijom).

Tradiciju izučavanja anglističkih studija u Beogradu započeo je engleski dak, dr Vladeta Popović, osnivač i dugogodišnji šef Katedre u Beogradu. Profesor dr Vladeta Popović tada verovatno nije ni pomišljao da njegov odsek može prerasti u najveći na Filološkom fakultetu u Beogradu, odškolovati na hiljade studenata, nekoliko stotina magistara, na desetine doktora filoloških nauka¹, ali i pružiti neophodnu podršku drugim univerzitetskim gradovima u bivšoj Jugoslaviji pri osnivanju novih Katedara za engleski jezik i književnost (Sarajevo, Novi Sad, Priština, Nikšić, Kragujevac). Treba reći i to da su godišnjice Katedre za anglistiku u Beogradu obeležavane i ranije, ali sigurno je da po opsegu zastupljenih naučnih disciplina i brojnosti i multinacionalnosti učesnika, ELLSII75 još dugo neće imati premca.

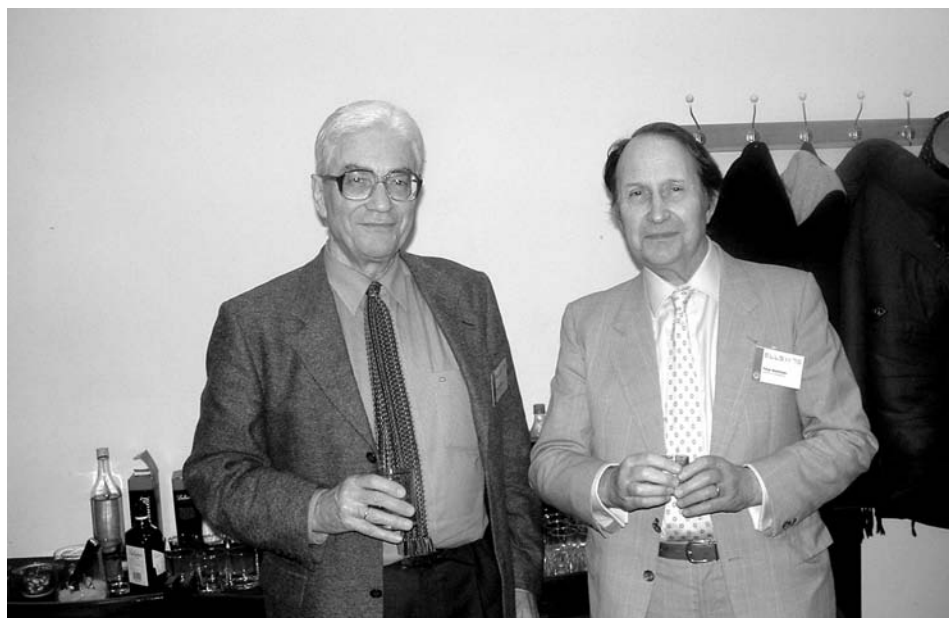
Na ceremoniji otvaranja, pored pozdravnih govora Uprave fakulteta i katedre, o nastanku i istorijatu Katedre za anglistiku govorili su njeni renomirani, penzionisani profesori – dr Veselin Kostić, dr Ranko Bugarski

8 i Ivanka Tipsarević-Lukić. Više od dve stotine učesnika i gostiju posebno je uživalo u anegdota koje njihove iskusnije kolege pamte, a koje sežu više decenija unazad. Ovakve tople reminiscencije dale su jedan prislan, ljudski ton skupu, čije su prvobitne zamisli i koncepcija bili daleko manje ambiciozni od konačnog rezultata. Štaviše, ovaj naučni skup je stvorio i ispunio jedan novi, hvale vredan cilj, koji se ogleda u povezivanju čak tri anglističke generacije, nekadašnjih nastavnika, sadašnjih članova i novih generacija studenata koji tek stasavaju. Pored toga, konferencija je bila i zgodna prilika da se obnove i uspostave brojni međunarodni kontakti, čije će plodove Katedra tek ubirati, ali i rezimirati na narednim naučnim skupovima.

Radovi učesnika bili su grupisani prema naučnim oblastima u jutarnje i popodnevne paralelne sesije, podeljene na sledeća polja izučavanja: anglistička lingvistika, književnost, metodika nastave, prevodenje, kulturne studije i engleski jezik za posebne namene. U svakom trenutku konferencije morali ste napraviti najbolji izbor, jer ih je pet teklo istovremeno. Sve pohvale treba uputiti delu organizacionog odbora koji je veoma inspirativno osmislio i organizovao sesije. Samo neke od njih bile su: "Worlds Negotiated by Language", "The Sound of Language and Beyond", "Crossing the Postmodern Bar: Literary Studies in 21st Century", "Shaping Words: Links and Transgressions", "Translation between Images and Facts".

Paralelnim sesijama prethodila su plenarna izlaganja renomiranih anglista, ali i opštih lingvista, koji su doputovali iz dve velike matice (Velike Britanije i Sjedinjenih država), ali i drugih krajeva sveta (Izraela). Plenarni

govornici su veoma maštovito i sa puno žara govorili o različitim jezicima i književnostima, uvek imajući u vidu povod koji je okupio sve učesnike, engleski jezik i njegov akademski život u Beogradu. Brižljivo odabrana i inspirativna predavanja plenarnih govornika podstakla su plodne diskusije sa drugim učesnicima, koje su nekada, na nezadovoljstvo većine, morale biti

i prekinute zbog neophodnih vremenskih ograničenja, ali su se nastavljale u hodnicima zgrade Filološkog fakulteta, uz ručak ili u kasne večernje sate u prijatnoj i opuštenoj atmosferi. Počevši od predavanja Pitera Metjuza (Kembridž) koji je govorio o gramatičkim teorijama i njihovoj svrsishodnosti, preko predavanja Lorensa Bjuela (Harvard) o budućnosti anglističkih studija u domenu književnosti u vremenu nadolazeće globalizacije, Stivena Rigana (Daram) o V. B. Jejsu, Ričarda Hadsona (Univerziteti koledž, London) o jezičkoj mreži na primerima iz engleskog i srpskog), Ronalda Langakera

(Kalifornijski univerzitet u San Diegu) o koherentnosti diskursa, Kari Smit (Oranim, Izrael) o novim metodama i perspektivama evaluacije nastavnika, Nikolasa Ašera (Teksasški univerzitet u Ostinu) o intonaciji i strukturi diskursa i Vilijama Krofta (Mančester) o leksičkim i gramatičkim svojstvima kategorije aspekta, publika je dobila mnogo više od očekivanog. Sama činjenica da se pomenutih osam *Emeritusa* istovremeno našlo na jednom mestu, svi sa istim ciljem, da uveličaju rodendansko slavlje i daju podršku daljem razvoju anglističkih studija u Beogradu izrazito je laskave prirode. Neki od njih već ranije su boravili u Beogradu. Profesor Ronald Langaker proveo je zimski semestar, sada već daleke 1971/1972, kao gostujući predavač beogradske katedre držeći predavanja postdiplomcima u okviru predmeta *Lingvistička anglistika*. Drugima, opet, koji su se prvi put obreli na ovim prostorima, prema sopstvenim rečima, bilo je drago da prenesu iskustva stečena na matičnim univerzitetima i podele ih sa beogradskim kolegama.

Pored plenarnih govornika, svojim referatima oko 150 univerzitetskih nastavnika i saradnika iz preko 25 zemalja doprinelo je još većem uspehu naučnog skupa. ELLSII75 je ugostio kolege, predstavnike svih bivših jugoslovenskih republika, ali i Velike Britanije, SAD, Izraela, Irske, Japana, Australije, Grčke, Rumunije, Mađarske, Španije, Italije, Austrije, Poljske, Češke, Finske, Litvanije, Francuske, Holandije i Hong Konga.

Brojni učesnici sa najrazličitijih meridijana imali su priliku da uporede svoja originalna teorijska i praktična iskustva, prodiskutuju o starim i novim lingvističkim i literarnim teorijama, i povremeno ih primene čak i na zvanični jezik domaćina, pa time još više zainteresuju brojni auditorijum, u kome su se našli i sadašnji studenti osnovnih i postdiplomskih studija. Stara dobra beogradska tradicija sumiranja rezultata anglističkih katedara sa naših prostora kao da je bila podstrek drugim, mladim katedrama da krenu istim stopama. Nepunih godinu dana iza sebe, ELLSII75 može se pohvaliti i time, da je bar delimično, podstakao dve katedre u Srbiji i Crnoj Gori, da 2005. godine obeleže svoje jubileje, prištinsku (45 godina rada) i nešto mladu, nikšićku (15 godina rada).

1 Precizni podaci o odbranim magistarskim radovima i doktorskim disertacijama dostupni su u publikaciji *Katedra za anglistiku: 75 godina rada (1929-2004)*, koja je u izdanju Filološkog fakulteta (prir. K. Rasulić i I. Trbojević) objavljena povodom tog jubileja.